

Projectplan steenuil

Nieuwbouw Meijel-Oost

Arnhem, 26 maart 2015

Colofon

Titel	: Projectplan steenuil
Subtitel	: Nieuwbouw Meijel-Oost
Projectnummer	: 14.077b
Datum	: 26 maart 2015
Auteur(s)	: E.W.A. Janssen
Goedgekeurd door	: T. Kooij
Opdrachtgever	: Agel, Oosterhout
Contactpersonen	: G. Spruijt

Bezoekadres : Tivolilaan 205
Postcode : 6824 BV, Arnhem
Postbus : 2, 6800 AA, Arnhem
Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie	4
Projectnaam Nieuwbouw Meijel-Oost.....	4
Aanvrager Focus Vastgoed	4
2. Werkzaamheden en planning	5
2.1 Werkzaamheden	5
2.2 Werkwijze en werkzaamheden	6
2.3 Planning werkzaamheden	6
3. Verbodsbepalingen	7
3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant	7
3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant	7
3.3 Doden en verwonden van dieren.....	7
3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier	7
3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier.....	7
3.6 Verstoren van nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier	7
3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier	7
3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan.....	7
4. Ecologische inventarisatie	8
4.1 Methode inventarisatie	8
4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens.....	8
4.3 Locatie inventarisatie.....	8
5. Resultaten	9
5.1 Plantensoort: groeiplaatsen.....	9
5.2 Plantensoort: verspreiding.....	9
5.3 Plantensoort: omgevingscheck	9
5.4 Steenuil	9
5.5 Steenuil: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes.....	10
5.6 Steenuil: omgevingscheck.....	10
6. Effecten	11
6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit.....	11
6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit	11
6.3 Effect werkzaamheden: monitoren	11
7. Gunstige staat van instandhouding.....	12
7.1 Staat van instandhouding	12
7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding	12
7.3 Zorgvuldig handelen	12
8. Maatregelen	13
8.1 Maatregelen.....	13
8.2 Locatie maatregel	14
8.3 Doel maatregel.....	14
8.4 Effectiviteit maatregel	14
8.5 Afhankelijkheid van derden	14
8.6 Uitvoering maatregel: monitoren	14
9. Alternatieven.....	15
9.1 Alternatieve locatie.....	15
9.2 Alternatieve inrichting	15
9.3 Alternatieve werkwijze	15
9.4 Alternatieve planning.....	15
10. Literatuur	16
10.1 Gebruikte literatuur	16
Websites.....	16

1. Algemene informatie

Projectnaam Nieuwbouw Meijel-Oost

Aanvrager Focus Vastgoed

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Focus Vastgoed is voornemens een deel van het gebied tussen de Steegstraat en de Jan-Thijssensteeg te Meijel te ontwikkelen tot nieuwbouwwijk. Het betreft in figuur 1 het

Figuur 1. Ligging en indeling nieuwbouwtterrein. Boven huidige situatie, onder de geplande situatie. Details onder voorbehoud. Rood betreft fase 1, blauw fase 2 (onder voorbehoud).

roodomkaderde deel met een oppervlakte van 2,5 - 3 ha, wat in eerste instantie gerealiseerd zal worden. Of (en wanneer) het blauwomkaderde deel, fase 2, doorgang zal vinden is op het moment van dit schrijven onduidelijk. Dit zal nader worden bepaald. In de effectbepaling en mitigerende maatregelen op / voor de steenuil is uitgegaan van de uiteindelijke realisatie van fase 1 en 2.

2.2 Werkwijze en werkzaamheden

Het betreft de aanleg van een nieuwbouwwijk voorafgegaan door de sloop van de boerderij aan de Steegstraat nummer 26 en verwijdering van eventuele bomen en struiken rondom deze boerderij en stallen. Het huidige akkerland zal dan plaatsmaken voor de woningen en er zal natuurcompensatie (inclusief steenuilgerichte maatregelen) plaatsvinden op korte afstand. Het terrein waar mogelijk fase 2 zal worden gerealiseerd zal tot die tijd worden ingericht als weiland.

2.3 Planning werkzaamheden

In tabel 1 is de planning voor fase 1 weergegeven.

Tabel 1. Planning werkzaamheden

	Activiteit	Periode
1	Beoordeling bestemmingsplan fase 1	April-september 2015
2	Sloop van de boerderij en verwijdering omringende struiken.	Op z'n vroegst medio/eind 2016. Nader te bepalen.
3	Bouwrijp maken terrein en nieuwbouw, voorafgegaan door mitigerende en compenserende maatregelen.	Op z'n vroegst medio/eind 2016. Nader te bepalen.

3. Verbodsbepalingen

- 3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant**
Niet van toepassing.
- 3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant**
Niet van toepassing.
- 3.3 Doden en verwonden van dieren**
Niet van toepassing.
- 3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier**
Niet van toepassing.
- 3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier**
Wel van toepassing. De functionele leefomgeving van de steenuil zal worden aangetast.
- 3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier**
Niet van toepassing.
- 3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier**
Niet van toepassing.
- 3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan**
Niet van toepassing.

4. Ecologische inventarisatie

4.1 Methode inventarisatie

Zie ook hoofdstuk 4 van het 'Nader onderzoek vleermuizen, huismus, steenuil, boerenwaluw en tongvaren, Steegstraat Meijel-Oost; Ekoza rapport 13.087'. Methode is conform destijds vigerende Soortenstandaarden. Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op diverse dagen in 2014. Doel was daarbij om eventuele aanwezigheid, aantallen en de verspreiding van de soorten in de directe omgeving vast te stellen.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Inventarisatie is uitgevoerd in 2014. Zie ook 4.1.

4.3 Locatie inventarisatie

Het onderzoeksgebied Meijel-Oost is gelegen aan de zuidzijde van de Steegstraat, en ten noorden van de Jan Thijssensteeg. Voor steenuilen is er ook in de omgeving onderzoek uitgevoerd, tot 300 meter van onderstaande onderzoeksgrens.

Figuur 2. Het onderzochte gebied.

5. Resultaten

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Niet van toepassing.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Niet van toepassing.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Niet van toepassing.

5.4 Steenuil

- A) Voortplantingsplaats van de relevante steenuil (nr. 1 fig. 3) is gelegen op zo'n 90 meter van het nieuwbouwterrein. Het nest bevindt zich in een tuinhuisje op Jan Thijssensteeg 5A. Een tweede steenuilenpaar is aanwezig in een garage aan de Steegstraat 21A. Deze ondervindt, gezien de afstand, van onderhavig initiatief en door mitigerende maatregelen vanuit een ander bouwplan geen schade. Theoretische territoria van beide uilen zijn weergegeven in onderstaande figuur (straal is 200 meter). Het functionele leefgebied van steenuilenpaar 1 wordt indien er geen maatregelen worden getroffen aangetast omdat essentieel foerageergebied verloren gaat.

Figuur 3. Nestlocaties van steenuilen rond het plangebied. Rood geeft grens bestemmingsplan aan. Geel het (theoretische) territorium per steenuilpaar o.b.v. een straal van 200 m.

- B) De omvang van de lokale populatie rondom Meijel omvat enkele tientallen steenuilpaartjes (Kessels, 2013). Op relevante afstand van het project is er sprake van twee paar, waarbij negatieve invloed alleen geldt voor steenuilenpaar 1.
- C) Zie antwoord vraag B, het betreft een kleine populatie met andere populaties in de omgeving van Meijel waarbij het waarschijnlijk is dat er uitwisseling plaatsvindt.

5.5 Steenuil: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Zie figuur 3. Steenuilen zijn honkvast. Sprake van migratie- en vliegroutes is er dan ook niet echt. Het betreft met name foerageerbewegingen rondom het nest, tot zo'n 200-300 meter er vandaan. Foerageergebied van betreffende steenuil ligt binnen cirkel 1 in figuur 3, waarbij de exacte begrenzing bijna onmogelijk is vast te leggen (is ook afhankelijk van o.a. seizoen, voedsel fluctuaties en leeftijd steenuil) maar dit een volgens de literatuur een realistische en bruikbare oppervlakte is. Het percentage aantasting van deze oppervlakte bij algehele blijvende ongeschiktheid van het toekomstig nieuwbouwterrein bedraagt ongeveer 10-15 procent (incl. fase 2: 20-25%). Daarbij is het huidige grondgebruik maïsland. Steenuilen zullen daar voornamelijk gebruik van maken in de perioden dat de maïs een muizenaanbod heeft. Ten tijden dat de maïs is ondergeploegd of te dicht / hoog is om te foerageren, heeft het een lage geschiktheid als voedselgebied.

5.6 Steenuil: omgevingscheck

Steenuilen zijn sterk verbonden aan het kleinschalige agrarische cultuurlandschap. Steenuilen zijn uitgesproken standvogels. Ze verblijven het hele jaar in hun territorium. De vogels hebben relatief kleine territoria. Het activiteitsgebied rond de nestplaats is slechts enkele honderden meters. Muizen zijn belangrijk als stapelvoedsel, vanwege hun grote biomassa. In muizenarme jaren kunnen regenwormen een belangrijk deel van de prooi uitmaken. Het voedselpakket kan per broedpaar en per jaar verschillen en is afhankelijk van de beschikbaarheid van prooien ter plekke. Omdat de beschikbaarheid van prooien niet in elk jaar en elk seizoen hetzelfde is, is een gevarieerd leefgebied met een divers prooiaanbod van groot belang.

Een alternatieve verblijfplaats is niet van toepassing, aangezien deze intact blijft. Wanneer er, zoals gepland, in het groenbeplantingsplan van de nieuwbouw en in het compensatieplan rekening wordt gehouden met instandhouding van voldoende foerageergebied van de steenuil, door de in hoofdstuk 8 beschreven maatregelen te volgen, hoeft er verder geen sprake te zijn van aanleg van (extra) alternatief foerageergebied.

6. Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Tijdelijke effecten betreffen (gedurende de werkzaamheden) het veranderen van het terrein, waarbij boerderij, stallen en struiken zullen verdwijnen en het terrein bouwrijp zal worden gemaakt. Dit betekent een vermindering van aanbod in insecten en muizen. Dit zal echter opgevangen worden door de aanwezigheid van geoptimaliseerd foerageergebied aan zowel de west- als de oostkant van de nieuwbouwwijk (fig. 4).

Permanente effecten betreffen de omzetting van het akkerland en boerenerf in een woonwijk met indien geen maatregelen worden genomen, minder voedsel voor de steenuil. Cumulatieve effecten door andere projecten zijn bekend. Aan de noordkant van de Steegstraat zal in komende jaren nog een woonwijk worden gebouwd. Voor die woonwijk (fabrieksterrein Beckers) worden eveneens compenserende maatregelen genomen met ook aandacht voor de steenuilen.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Zie ook vraag 6.1. Oppervlakte geschikt foerageergebied zal verminderen maar de functie ervan wordt door speciale voedselbevorderende maatregelen in de directe omgeving van de verblijfplaats behouden.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Monitoring middels 3 bezoeken tijdens de periode half februari-half april zal twee jaar na de realisatie van de nieuwbouw plaatsvinden door ecologen met ruime ervaring met steenuilen. Verslaglegging hiervan zal worden overlegd aan Agel en Focus.

7. Gunstige staat van instandhouding

7.1 Staat van instandhouding

De populatie rondom Meijel bestaat uit enkele paartjes. Nabij het plangebied is er sprake van twee paartjes. De aantallen rondom Meijel zijn de laatste jaren min of meer constant (Kessels 2013).

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen door de maatregelen geen afbreuk doen aan de huidige lokale staat van instandhouding. De functionele leefomgeving van betreffend steenuilpaar zal behouden blijven en er is daarmee geen afbreuk van de gunstige staat van instandhouding.

7.3 Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen, niet alleen ten opzichte van de steenuil, tijdens het slopen van de fabriek is gewaarborgd door te werken voor of na het broedseizoen (van algemene broedvogels). Ook elders binnen het plangebied zal rekening worden gehouden met mogelijk aanwezige vogels. Hierdoor worden geen broedvogels gestoord of nesten vernietigd. Van andere diersoorten uit de FFw-tabel 2 of 3 is geen sprake.

8. Maatregelen

8.1 Maatregelen

- Sloop en verwijdering groen / bomen zal plaatsvinden buiten het broedseizoen van (algemene) vogels (buiten de periode 15 maart-15 juli); wanneer het terrein bouwrijp gemaakt wordt in het broedseizoen, zal eerst een broedvogelinspectie plaatsvinden;
- Er zal worden gewerkt met inachtneming van de zorgplicht;
- Er worden in het leefgebied van de steenuil compenserende voedselbronnen aangeboden:
 - 1 Er worden alleen nootdragende nieuwe bomen (1a) en hagen (1b) gepland, welke aantrekkelijk zijn voor kleine zoogdieren;
 - 2 Er worden langs het trapveldje enkele bomen gekapt om enerzijds toegang te bieden voor de steenuil tot dit grasveld (regenwormen) en anderzijds op dit open stukje ruimte te creëren voor enkele takkenhopen, houtstapels, takkenrillen, composthopen of mesthopen (muizen/insecten);
 - 3 Er wordt een natte groene zone met ondiepe stukken gecreëerd waarin jaarrond water staat en waar omheen extensief gemaaid zal worden (1x / jaar, eind augustus). Dit om amfibieën aan te trekken.
 - 4 Bloemrijk grasland en inheemse struiken zullen zorgen voor een relatief hoge diversiteit aan kleine zoogdieren en insecten. Een tiental houten duurzame rasterpaaltjes zullen dienen als uitvalpost.

Figuur 4. Natuurcompensatie met foerageermogelijkheden voor de steenuil. Ster betreft locatie nest.

- 5 Kort gemaaid grasland biedt prooien als regenwormen en insecten. Aan de rand worden wederom verspreid 10 houten rasterpaaltjes van maximaal een meter hoog geplaatst als uitvalsbasis voor grijpvluchten. Dit grasland zal in komende jaren vanuit de randen voorzien worden van noot- en / of vrucht-dragende bomen, inclusief enkele hoogstamfruitbomen, zorgen voor een relatief hoge diversiteit aan kleine zoogdieren en insecten. Een tiental houten paaltjes zullen dienen als uitvalpost.
- 6 Begraasd paarden- of schapenweiland biedt prooien als regenwormen en insecten. Verspreid worden wederom een tiental houten rasterpaaltjes van maximaal een meter hoog geplaatst als uitvalsbasis voor grijpvluchten.
- 7 Aan de bewoners binnen de blauwe cirkel met drinkbakken op het erf worden vervangende steenuilvriendelijke drinkbakken verstrekt.
- 8 Drie steenuilkasten zullen aangeboden door de initiatiefnemer worden aan IVN Meijel om naar eigen inzicht binnen de gemeente Meijel in te zetten.

8.2 Locatie maatregel

De locatie van de maatregelen is binnen en aangrenzend aan het foerageergebied van de steenuil (figuur 4).

8.3 Doel maatregel

Het doel van de maatregelen is het voorkomen van directe schade aan steenuilen en andere fauna, naast het op zijn minst gelijk houden van de kwaliteit en kwantiteit van het voedselaanbod voor de steenuil zodat de huidige staat van instandhouding ten minste gelijk blijft en wellicht zelfs verbetert.

8.4 Effectiviteit maatregel

Door het nemen van eerder besproken compenserende voedselmaatregelen binnen het bestaande foerageergebied en aangrenzend daaraan voorafgaande aan de sloop- en bouwwerkzaamheden zal er geen sprake zijn van aantasting van de functionele leefomgeving van deze vogels of de gunstige staat van instandhouding.

8.5 Afhankelijkheid van derden

Het gehele gebied met uitzondering van het trapveldje is in eigendom van Focus waardoor er voor toestemming van maatregelen geen afhankelijkheid is van derden. Uitvoering zal plaatsvinden door een externe aannemer welke zich houdt aan de flora- en faunawet en de maatregelen uit dit projectplan. Maatregelen bij het trapveldje (nr.2, fig. 4) zullen door de gemeente Meijel worden uitgevoerd.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Twee jaar na aanleg van de nieuwbouw en de compenserende maatregelen, zal er middels drie bezoeken in de optimale onderzoeksperiode van de steenuil door ecologen conform vigerende Soortenstandaard worden bepaald of en zo ja waar steenuilen in de nabijheid van het plangebied voorkomen.

9. Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

Alternatieve locaties voor nieuwbouw zijn na de ontdekking van steenuilen overwogen, maar gezien de instandhouding / verbetering van het functioneel leefgebied van betrokken steenuilenpaar door enkele relatief eenvoudige mitigerende maatregelen, is besloten om de nieuwbouwplannen door te zetten.

9.2 Alternatieve inrichting

De oorspronkelijke inrichting was gepland zonder eerder genoemde specifieke maatregelen voor steenuilen. Na aantreffen van de steenuil is er voor gekozen om deze elementen op te nemen in de inrichting.

9.3 Alternatieve werkwijze

Er is voor de minst schadelijk werkwijze gekozen door ten eerste te slopen buiten het vogelbroedseizoen en ten tweede te zorgen voor te allen tijden voldoende rust en foeragemogelijkheden voor de steenuil binnen het huidige leefgebied.

9.4 Alternatieve planning

De planning is afgestemd op het vermijden van de kwetsbare voortplantingsperiode van eventuele broedvogels binnen het plangebied. Een minder schadelijke periode / planning dan deze is niet mogelijk.

10. Literatuur

10.1 Gebruikte literatuur

- Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Ottburg en F.H. Kistenkas, 2003. Flora- en faunawet, Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra, Wageningen.
- Janssen, E.W.A., 2014. Nader onderzoek vlermuizen, huismus, steenuil, boerenzwaluw en tongvaren, Steegstraat, Meijel-Oost. Ekoza rapportnummer 13.087 in opdracht van Agel Adviseurs, Oosterhout.
- Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreengebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Kessels, M., 2013. Steenuilen in Meijel - IVN Meijel.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
<https://mijn.rvo.nl/documents/13225/68933/Soortenstandaard+Steenuil/ae886702-9b8b-47ab-8426-7287a846cfbe?version=1.1>